

Bysiå

Stavanger

1905-2005

Her bringer vi glimt og historier fra avisspaltene i 1905. Tekstene er samlet inn og redigert av Jan Christiansen

DØDSFALL: En av vår bys mest kjente og elskede borgere, A. L. Svendsen, er i dag etter lang tids sykdom, vandret bort.

Alle som kom avdøde nær, vil minnes denne trofaste, nøysomme og pålitelige karakter. De som kjente ham nærmere, hadde rik anledning til å erfare ikke alene hans dype religiøsitet, men også den respekt og aktelse han la for dagen overfor enhver han møtte på sin vei. En fremtredende tilbakeholdenhet var et særmerke ved ham, men få oppfylte sine tillitsverv som borger slik som avdøde. Han var i flere år formannskapsmedlem, direktør for Sparekassen, regnskapsfører for overformynderiet, direktør for flere private bedrifter, alt sammen en følge, ikke av slekt eller venners innflytelse, men alene medborgeres tillit.

Han vil minnes lenge som hedersborger av Stavanger.

Stavanger Aftenblad 31/3-05

Etter at Svendsen var ferdig med Kongsgård skole, drog han til utlandet hvor han fullendiggjorde sin utdannelse på handelsakademier i England og Tyskland.

Da han kom tilbake til byen i begynnelsen av 70-årene, begynte han en agenturforretning. Han var en tid disponert for Stavanger kjemiske fabrikk og senere disponert for Graverens teglverk. I en rekke år disponerte han Hommersand mølle. Siden 1899 har han vært medlem av Sparekassens direksjon, og i de siste årene sittet som nestformann.

Avdøde var stillferdig og tilbakeholden.

Vestlandsposten 30/3-05

ORIGINAL: – infanterikaptein Wilhelm H. Arentz er i morges avgitt ved døden. Han var født i 1827, og ble offiser i 1851.

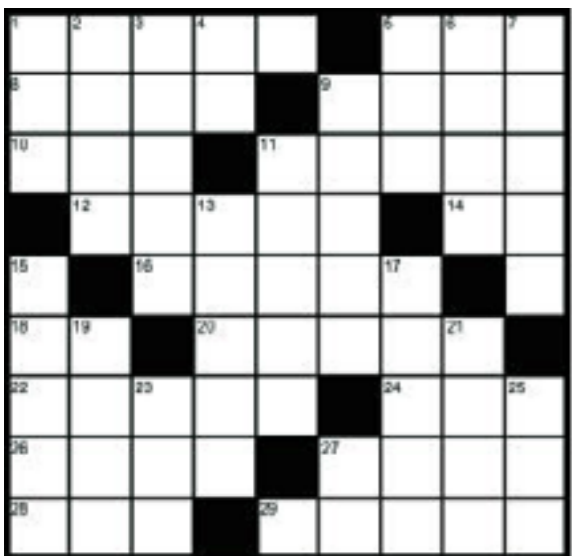
I sin tid sto avdøde som sjef for 1. linjekompani, men ble rundt 1875 fratatt kommandoen p.g.a. sinnssykdom. Saken ble innbrakt for Høyesterett som forpliktet ham til å fratru sitt embete med en årlig pensjon på 1600 kr.

Arentz var besjelet av en utpreget rettferdighetsans. Dette og hans punktlighet ble snart til moro blant soldatene og han ble skyteskive både fra den ene og den andre kant. Herpå fulgte at han følte seg etterstrebet og så utviklet sykdommen seg. I sine siste dager på moen så han kun sine venner i to underoffiserer.

Hr. Arentz levde til sin siste dag som en offiser. Han var oppe hver morgen ved 6-tiden, og sitt tøy og sitt værelse holdt han for det meste i stand selv. Når han var ute og gikk, var han alltid i militært antrekk – i uniform fra den tid han sto i aktiv tjeneste. Det er uunngåelig å fortelle at han var punktlig som et hjul som svinger rundt. Dagen var nøye inn delt, og fra sine formiddagsturer, somfortrinnsvis gikk innover Hetlandsmarken, er han blitt kjent av en stor del av byens befolkning.

Stavanger Avis 2/4-05

KRYSSORD

Oppgave 691:

Vannrett:
1. Fiske
5. Innvoller
8. Kant
9. Dyr
10. Kravl
11. Knekk
12. Renner
14. Pron.
16. Presanger
18. Hast
20. Ulmer
22. Vises
24. Vik
26. Kaver
27. Jobbe
28. Fugl
29. Insekt

Loddrett:
1. Muligens
2. Generøs
3. Annuell
4. Humre
5. Tøystykke
6. Paragraf
7. Rang
9. Fugler
11. Attest
13. Veier
15. Bagatell
17. Åpning
19. Bekjentgjøre
21. Stand
23. Elv
25. Ulærd
27. Idrettsstevne

Løsning oppgave 690:
Loddrett: Ordene lest ovenfra og ned, fra venstre mot høyre: mur, mesan, åros, ripe, kasus, tid, en, dumas, fager, langt, mi, tit, ertog, umak, orre, talar, irr.
Vannrett: måker, tut, uran, lima, ros, fatal, sudan, ka, sugge, er, metro, sitar, tri, apis, morr, ned, higer.

DRØSET

– Ble det en dame, spurte en av mine spøkefulle venner da den hvite røyken steg fra Det Sixtinske Kapell.

Vi som tilhører den delen av menneskeheten som gjerne spør om paven bor i Roma, i stedet for å svare på alle de dumme spørsmålene folk får seg til å stille – for eksempel: Vil du ha et glass rødvin? – er svært glade for at paven igjen bor i Roma. I den relativt kor-

Paven i Roma

te perioden paven ikke bodde i Roma (jeg tenker ikke på den realtvt lange perioden han bodde i Avignon) anvendte vi britenes variant av Bor paven i Roma-spørsmålet, som er «Driter bjørner i skogen?»

Jeg er veldig lettet over å nå kunne gå tilbake til Bor paven i Roma-varianten, rett og slett fordi det ikke er sånn at bjørner nødvendigvis driter i skogen. De driter hvor som helst, faktisk. Der er bjørner en nokså hemningsløs art. Må

de, så må de. Her var det fint, her driter vi, tenker bjørnene. Isbjørner, for eksempel, driter aldri i skogen. Av helt naturlige årsaker. Sirkusbjørner like ens, for ikke å snakke om bjørner i dyrehagene. De driter i hagen.

Så det går an å skjønne at jeg er lettet over at paven igjen bor i Roma. Jeg er heller ikke overrasket over at han skiftet navn. Josef er ikke noe godt pavenavn, dessuten er det helt vanlig at de som heter Josef får et kallenavn. Josh,

Jos, Jo-jo, Jonnyen, Jæssien. Eller «Han som gikk på verdenshistoriens drøyeste bortforklaring av et svangerskap». Forkortet til «Den letturt». Så kan man jo tenke seg at Benedikt den sekstende, som denne paven nå har valgt å kalle seg, kan bli hetende Bennien i litt uformelle sammenhenger. For eksempel når kardinalene har sine hyggeligheter i Vatikanet, der de ler og tuller og drikker litt altervin, og hetser homser og kvinner, og en kardinal som er

minst like morsom som min venninne, spør hva som kom først av paven og egget, og alle som har spist egg benedict eller jaffal hørt om det, ler så de nesten tisser i frakken. Personlig er jeg altså fornøyd med paveutnevningen, og jeg registrerer at kritikerne trøster seg med at den ultrakonservative Benedikt XVI nok er en «overgangspave».

Overgangspave? Mannen er 78 år. Bor paven i Roma?
La Linjal

Stavanger har mange supplementter til det offentlige helsevesenet. Anita Gimre er strålende fornøyd med sin naprapat. – Bare synd ikke alle har råd til dette, mener hun.

ANBEFALER: – Naprapati, hva er det, spør folk når de hører hvilken behandling jeg får, forteller Anita Gimre. Hun anbefaler en time hos Henrik Andersson på det varmeste.

Alternative Stavanger

Elisabeth Seglem | tekst
Egil Eriksson | foto

ALTERNATIV BEHANDLING:

NY LOV: I januar 2004 ble Kvakksalverloven fra 1936 erstattet av Lov om alternativ behandling av sykdom. Loven gir pasienter rett til å velge alternativ behandling, men skal samtidig sikre at liv og helse ivaretas. Ærlig og pålitelig markedsføring, god forretningsskikk, etikk og taushetsplikt og pasientenes rett til å klage, er andre sentrale punkt i loven.

REGISTRERING: Med den nye loven kom også ønsket om et eget register for alternative behandlere.

MOMSFRI: Siden 2003 har følgende alternative behandlingsformer vært unntatt merverdiavgift: Akupunktur, homøopati, naprapati, osteopati, soneterapi, aromaterapi, ernæringsterapi og urtemedisinbehandling, kinesiologi og klassisk massasje.

Smerte

Han har fire års utdannelse fra Naprapathøgskolan i Stockholm og har blant annet jobbet med elitefotballaget Djurgårdens IF.

– Men hva gjør egentlig en naprapat?

– Vi behandler akutte og kroniske smerter fra muskler og ledd som ikke er relatert til sykdom. Det kan være hodepine/migræne, stiv nakke eller

skuldre, smerter i korsryggen, isjias, betennelser og idrettskader.

– En blanding av en fysioterapeut og en kiropraktor?

– Naprapati springer ut av kiropraktikken, men vi benytter også andre behandlingsmetoder som en kjenner blant annet fra fysioterapi. I tillegg behersker alle i Naprapatlandslaget akupunktur, sier Andersson.

Hver behandling koster 400 kroner og i snitt får hver pasient fem behandlinger. Du kan bli henvist til en naprapat, men staten gir ikke støtte til behandlingen.

– Bedre enn på 10 år

Anita Gimre fra Sola er hundre prosent ufør og spesielt plaget av en vond skulder. Hun er dagens første pasient hos Henrik Andersson.

– Jeg er operert to ganger og har vært hos både fysioterapeut og kiropraktor. Men aldri har jeg fått et så godt resultat så raskt som her, skriver hun

Anita Gimre legger seg på magen på en benk. Andersson trykker og klemmer litt før han finner fram nålene. Gimre rykker litt til idet hun får en nål stukket inn under nakkehuden.

– Jeg har faktisk ikke vært så god som nå på 10 år. Og da er det irriterende å vite at behandlingen ikke blir refundert. Jeg har råd til dette fordi mannen min tjener penger. Er du alene og ufør har du ingen sjanse, sier Gimre.

Henrik Andersson nikker. – Jeg skulle ønske den tradisjonelle medisinen visste mer om hva vi driver med. I Sverige er naprapater mer vanlig enn kiropraktorer. Men det kalles alternativ behandling også der, sier han.

elisabeth.seglem@aftenbladet.no

På siden av Helse-Norge:

STAVANGER: En rekke alternative behandlingsmetoder har dukket opp i Norge de siste tiårene. I Stavanger kan du benytte deg av de fleste. Her noen eksempler:

Akupunktur: To motsatt rettede krefter, yang og yin, kontrollerer livsenergien ch'i, som flyter gjennom kanaler i kroppen, og når yang og yin er i ubalanse, kan man rette på dette ved nålestikkene.

Homøopati: For akutte og kroniske sykdomstilstander. Styrker immunforsvaret og kroppens evne til å helbrede seg selv ved hjelp av medisiner etter «likt helbreder likt»-prinsippet.

Naprapati: Tar sikte på å normalisere problemer i bevegelsesapparatet.

Osteopati: Har til formål å normalisere funksjons- og bevegelsesforstyrrelser, samt fordøyelsesproblemer.

Soneterapi: Fremmer først og fremst pasientens selvhelbredende prosesser og behandlingen kombineres ofte med annen behandling.

Aromaterapi: Det meste av behandlingen er forebyggende, for eksempel av friske mennesker med stressrelaterte symptomer.

Ernæringsterapi/urtemedisin: Di-ett-råd og bruk av planter som medisin.

Kinesiologi: Tester og balanserer livsenergien slik at man styrker personens selvhelbredelsesprosesser, for dermed å fremme hans eller hennes eget potensial.

Klassisk (svensk) massasje: Brukes forebyggende (generell avspenningsbehandling) eller behandlingen ved spesifikke problemer.

Små skritt fram

AVGJØRENDE: Naprapati og osteopati kan få autorisasjon etter helsepersonelloven. Helse- og omsorgsdepartementet har saken til behandling nå.

Sosial- og Helsedirektoratet, som har utredet spørsmålet, er anbefalt at det ikke gis autorisasjon til disse behandlingsformene.

Skulle departementet, eller politikerne etter en eventuell politisk behandling, likevel velge å inkludere naprapater og osteopater i selskap med annet helsepersonell, betyr det ikke at behandlingen automatisk blir billigere.

– Mange tror at refusjon følger automatisk dersom en har autorisasjon. Det er ikke riktig, sier avdelingsdirektør Elisabeth Salvesen i Helse- og omsorgsdepartementet.

Sosial- og Helsedirektoratet har også nylig foreslått standardiserte utdannelser i akupunktur og homøopati. I forslaget til Helsedepartementet legger en opp til fireårige heldidsstudier, organisert som bachelor med ett års påbygging for begge terapiformene. Det er ikke tatt stilling til offentlig godkjenning (autorisasjon) for disse behandlingsformene.

Les Aftenbladet i morgen:

BOLIG: I Sandnes er bygningsjefen kritisk til at det går an å bo på 24 kvadratmeter. Hilde S. Balsnes stortrives i sin 24 kvadratmeters borettslagsleilighet i Stavanger.

KVERNELAND: – Produktiviteten ved Kverneland Klepp var elendig, veldig mye dårligere enn vi trodde, sier Jens Ulltveit-Moe i et intervju med Aftenbladet.

LOKALFOTBALL: 3. divisjon sparkes i gang. Aftenbladet presenterer avdeling 12.

Tips oss!

tlf. **05150**
tips@aftenbladet.no

SMS/MMS: 2008

Skriv SA (mellomrom) hva tipset gjelder + navn og adresse i tekstfeltet.

– nyttig hver dag

... og nyhetene får du hver time fra 9-15 på Netradio.no